

Radzenie sobie z porażką – ćwiczenie na godzinę do dyspozycji wychowawcy

Anna Kawalska

Celem proponowanego ćwiczenia jest zachęcenie uczniów do tego, by nie bali się porażek, pokazanie, że są one czymś naturalnym, powszechnym, że warto porażki analizować, aby wyciągać z nich wnioski i uczyć się na błędach.

Czas trwania: 45 minut

Materiały i środki dydaktyczne:

- zdjęcia: chipsów, karteczek post-it, słodzika, kuchenki mikrofalowej;
- wydrukowane opisy wynalazków, jakie powstały z błędu (załącznik);
- kartki flipczartowe, markery.

Grupa docelowa: ćwiczenie przeznaczone dla dzieci ze szkoły podstawowej (klasy 4-8)

Przebieg ćwiczenia:

1. Pokaż uczniom i uczennicom zdjęcia przedstawiające wynalazki i zapytaj, czy mają pomysł, co może łączyć te wszystkie przedmioty.

2. Rozdaj pocięte opisy wynalazków – po jednym do przeczytania na parę dzieci, poproś chętne osoby o przeczytanie opisów na forum. Podsumuj, że wszystkie te wynalazki, z których korzystamy na co dzień, powstały dzięki umiejętności obserwacji błędów i wyciągania z nich wniosków. Zapytaj uczniów i uczennice, czy znają może jeszcze inne wynalazki, które powstały z błędu lub przez przypadek.

3. Napisz na jednym skrzydle tablicy słowo „PORAŻKA”, poproś dzieci o skojarzenia związane z tym słowem i zapisz je. Na drugiej części tablicy napisz „SUKCES” i również zapisz skojarzenia klasy. Przeprowadź z dziećmi krótką dyskusję, czy słowa te są przeciwieństwami, czy możliwe jest sukces bez porażek, błędów w drodze do niego.

4. Powiedz uczniom i uczennicom, że przejdziecie teraz do tematu, jak można radzić sobie z porażką, błędami oraz czego można się z nich nauczyć. Podziel klasę na czteroosobowe zespoły. Poproś, aby opowiedzieli sobie w nich o swoich porażkach, błędach, niepowodzeniach. Zadbaj o to, aby uczniowie i uczennice wybrali takie doświadczenia, którymi mogą się podzielić na forum, które nie są zbyt osobiste i takie które może nie są najtrudniejsze. Powiedz uczniom, by wybrali jedną sytuację (lub więcej, jeśli zdążą) i ją przeanalizowali, zadając następujące pytania i zapisując odpowiedzi na kartce flipczartowej:

- Co czułam/ czułem, doświadczając porażki?
- Co mi pomogło poradzić sobie z doświadczanymi emocjami?
- Co przybliżyło mnie do odniesienia sukcesu: co zrobiłam/zrobiłem dobrze? Co myślę, że warto kontynuować?
- Co oddalało mnie od sukcesu: następnym razem zrobiłbym/zrobiłabym inaczej?
- Czego nauczyłam się/nauczyłem się dzięki temu doświadczeniu?

5. Zaproś zespoły do zaprezentowania efektów swojej pracy. Zapytaj również, jakie to było dla nich doświadczenie rozmawiać w zespołach o porażkach: czy łatwo było o tym opowiadać, czy ćwiczenie pozwoliło im zobaczyć coś, z czego wcześniej nie zdawali sobie sprawy?

6. Na zakończenie ćwiczenia zaprosz uczniów i uczennice do rundki i podzielenia się jednym zdaniem: co wynoszę z tego ćwiczenia, czego się nauczyłam, czego chcę robić mniej, czego chcę robić więcej.

Informacja zwrotna:

Po ćwiczeniu udziel klasie informacji zwrotnej, co dla ciebie było cenne, czego ty dowiedziałaś/dowiedziałeś się dzięki temu, że osoby z klasy podzieliły się swoimi historiami oraz wspólnie je przeanalizowały np.

- Dzięki temu, co mówiliście, dowiedziałam/dowiedziałem się, że...
- Widzę, że trudne dla was było....
- Kiedy słyszałem/słyszałam, że mówiliście o... czułam/czułam...

Zapytaj uczniów, jak myślą, że można udoskonalić to ćwiczenie, jak warto zrobić je w kolejnej klasie, co według nich dobrze się sprawdziło? A co można zmienić, zrobić inaczej? Pozwól im być ekspertami i ekspertkami.

Zwróć na to uwagę:

Jeżeli czujesz, że w klasie, w której prowadzisz zajęcia, nie ma wystarczającego poczucia bezpieczeństwa, by uczniowie i uczennice dzielili się swoimi porażkami i je analizowali, możesz przygotować przykładowe historie, na których będziecie pracować.

To ćwiczenie pochodzi z zestawu materiałów „Jak wspierać uczniów i uczennice w rozwijaniu poczucia skuteczności?”, który powstał w ramach programu „Wychowanie to podstawa”.

Cały zestaw znajdziesz pod adresem:

https://blog.ceo.org.pl/wp-content/uploads/2021/02/ceo-wychowanie-to-podstawa_cz2.pdf

ZAŁĄCZNIK 1. WYNAŁAZKI Z BŁĘDU

Chipsy ziemniaczane

W 1853 roku w restauracji pewien klient złożył reklamację, że smażone ziemniaki były według niego za grube i rozmoczone. Po kilku razach, gdy klient odsyłał danie, zirytowany szef kuchni, George Crum, potraktował prośbę klienta dosłownie, krojąc ziemniaki na bardzo cienkie plasterki, smażąc je i pokrywając solą. Tak narodziła się jedna z ulubionych przegryzek na świecie!

Post-it - karteczki samoprzylepne

W 1968 r. naukowiec Spencer Silver, pracujący dla firmy 3M, chciał stworzyć bardzo mocny klej. Omyłkowo stworzył jednak bardzo słaby klej, łączący po przyłożeniu niewielkiej siły. Nie miał pomysłu, jak wykorzystać ten wynalazek. Dopiero po pięciu latach jego kolega z pracy, Fry, użył kleju do przyklepienia zakładki w śpiewniku. Z czasem małe samoprzylepne karteczki w żółtym kolorze zaczęły być wykorzystywane na całym świecie jako zakładki w książkach oraz pozostawione w różnych miejscach przyklejone zapiski.

Sztuczny słodzik

W 1879 r. po całym dniu pracy ze smołą węglową, chemik Constantin Fahlberg wrócił do domu na kolację, przed którą nie umył rąk. Podczas jedzenia zauważył, że wszystko, co wkładał do ust miało słodki smak i odkrył, że odpowiadała za to sacharyna jaką miał na dłoniach.

Kuchenka mikrofalowa

Za wynalazcę tego urządzenia uważany jest Percy Spencer, który pracował nad wytwarzaniem fal elektromagnetycznych stosowanych w urządzeniach radarowych. W trakcie testów w laboratorium wojskowym odkrył, że mikrofałe roztopiły batonik w jego kieszeni. Skłoniło go do prowadzenia prac w zupełnie innym kierunku i dzięki temu mikrofalówki znalazły swoje miejsce w wielu domach.